Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U001045

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-03-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткач Богдан Миколайович

2. Tkach Bohdan Mykolaiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 19.00.04

Назва наукової спеціальності: Медична психологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-03-2019

Спеціальність за освітою: 7.110101

Місце роботи здобувача: Інститут психології ім. Г. С. Костюка Академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: 01033, Київ-33, вул. Паньківська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.453.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології ім. Г. С. Костюка Академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: 01033, Київ-33, вул. Паньківська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.81.61

Тема дисертації:

1. Нейропсихологічні основи діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою

2. Neuropsychological bases of diagnostics and correction of a personality with deviant behaviour

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено розробленню концептуальних, теоретико-методологічних й методико-прикладних засад проведення нейропсихологічної діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою. У роботі розкрито і поглиблено теоретико-методологічні підходи до вивчення девіантної поведінки. Зокрема, здійснено оцінку з позиції нейропсихології стану розроблення соціоцентричного та персоноцентричного розуміння феномена девіантної поведінки, окреслено сучасне бачення проблеми її соціогенетизму та біогенетизму, а також виявлено нейропсихологічні механізми формування сучасним суспільством артифіціальних девіацій у особистості. Представлено концепції та моделі нейропсихологічного підходу до вивчення девіантної поведінки. Розглянуто нейропсихологічні причини основних форм девіантної поведінки: агресії, сексуальних девіацій, суїцидальної та адиктивної поведінки. Описано методологічні засади нейропсихологічного дослідження особистості з девіантною поведінкою. Представлено розроблену програму експериментального дослідження осіб з девіантною поведінкою.

Розроблено концептуальні положення та стратегії нейропсихологічної діагностики особистості з девіантною поведінкою. З'ясовано структуру девіантного субстрату/діяльності, наведено характеристику вибірки та девіантної реальності. На основі результатів нейропсихологічного дослідження осіб з девіантною поведінкою, які не були учасниками бойових дій, а також дослідження агресивності у постраждалих учасників АТО, визначено структуру девіантної особистості та її функціональних характеристик. Розкрито особливості нейропсихологічних механізмів актуалізації девіантної поведінки залежно від нейроперсонологічних характеристик особистості з девіантною поведінкою. Представлено нейропсихологічну концепцію девіантної поведінки. Запропоновано принципи надання нейропсихологічної допомоги девіантній особистості та соціуму. Зокрема, представлено принципи бригадної нейропсихологічної допомоги девіантній особистості. Розроблено і апробовано психологічний квест "Подорож героя" та програму "Щастя" для нейропсихокорекції особистості з девіантною поведінкою.

2. The doctoral dissertation outlines modern neuropsychological principles of diagnostics and correction of a personality with deviant behaviour. The research of theoretical and methodological approaches to studying deviant behaviour has revealed dominance of sociocentric theoretical orientation where deviant behaviour is a combination of behaviour disorders, which is not a homogenous group neither aetiologically, nor symptomatologically, and being unacceptable in the society their only common feature. It has been established that there are conventional deviances in the society which are controlled and actively promoted using high-tech as well as traditional methods of influencing people. There are also non-conventional deviances which society sees as a threat to its existence and, therefore, allocates resources to fight against them. The research shows a constant dissociation between different forms of deviance in society. The analysis of the question of sociogenetism and biogenetism of deviant behaviour from the point of view of neuropsychology, evolutional and genetic psychology has shown that a personality development is a self-organized probabilistic process, in which environmental factors (prenatal period, family, culture, religion, education, welfare, politics, ecology) influence on genes expression and form both a brain structure and its functional characteristics. It is proved that deviant behaviour is a result of disadaptation, which occurs when weak components by higher mental functions are not compensated by strong ones. The concept of a neuropsychological multivariate norm pattern was defined. It has been discovered that being in the optimal environment from an early age reduces the risk of disadaptation due to the brain plasticity. The research highlights the importance of preventing deviances as it is difficult to change a fully developed deviant brain. On the basis of the results of EGG monitoring it has been established that during the different parts of the day a person responds differently to deviant attractors and, consequently, motivation changes. In the first half of the day the motivation is ataractic, in the second half of the day the motivation is hedonistic and during the working hours (two peaks: before and after the lunch) the affiliative motivation dominates. Moreover, a seasonal activation of deviances has been revealed: sexual deviances are dominant in the spring, addictions and aggression in the summer, suicidal behaviour in the autumn and minor symptoms of all the form of deviant behaviour in the winter. The connection between neuropersonological characteristics of a deviant and a deviant attractor has been established. The attractor of people with dysfunction orbitofrontal cortex is novelty, hedonistic motivation and euphoric effect search. The attractor of people with dysfunction dorsolateral prefrontal cortex is contextual circumstances, i.e. submissive motivation. The attractor of people with dysfunction anterior cingulate cortex is motivation to preserve stability in the structure of self-concept and the environment. The attractor of those with dysfunction ventromedial prefrontal cortex is profit, i.e. mercantile and egocentric motivation. A neuropsychological study of the ATO veterans, whose deviant behaviour is a result of posttraumatic stress disorder, detected hyperactivity of the right hemisphere, which inhibits frontal association areas of the left hemisphere, and it also detected weakness of hippocampus and hyperactivity of amygdala, what hinders time perspective formation and causes disappearance of common time sensation. On the basis of the complex and systematic study, a neuropsychological conception of deviant behavior has been created. It has theoretical value for explaining a wide range of deviant phenomena which existed, exist and will exist in elite societies, and practical value for elaborating directive classifications of deviances for neuropsychological correction. Two categories of deviant behavior are singled out: the first one - universal neuropsychological mechanisms of deviances formation

which are preconditioned by special features of human CNS; the second one - objects/actions/information and circumstances of a deviant context; both have particulate nature. The hierarchy of universals (peculiarities of CNS) include: the shift of activity to the right hemisphere; weakening of neuropsychological factor of a voluntary regulation; formation of deviant actions automation; local dysfunctions of the brain; functional condition of the hippocampus; functional condition of the cerebellum; gnostic, mnemonic disorders; heightened activity of pleasure centres, weakening of the centre and the way of pleasure suppression. In their turn, there are object- and environment-oriented particulates. Object-oriented ones include od objects/actions/information, which can be common or uncommon for the society. Environment-oriented ones include deviant context circumstances: dishonest context, culture, subculture, laws, customs, education, religion. It has been proved that interaction of the universals (peculiarities of CNS) with object-oriented particulates (objects/actions/information) and environment-oriented particulates (deviant context circumstances) creates a unique and complex picture of a deviant behaviour. Numerous universals, which rise in complex hierarchies as parts of universality, draw comprehensive schemes of attributive coincidence of different universality measures. This is the way a unique structure of deviance for each individual is formed. The research provides an elaborated and tested brigade-model program of deviant behavior neuro correction "Happiness". The program is aimed to eliminate a deeply-seated component of belief that only external objects and situations can bring happiness and learned destructive ways of processing information, which are displayed in cognitive, affective and behavioural spheres of a personality; to form resilience and to solve the problem of prefrontal cortex dysfunctions of deviants; to ensure that happiness is mindful, controlled and continued feeling. A versatile way of implementation did not contradict the values and norms of a particular society. It is suggested to use meditative techniques within cognitive-behavioral therapy for deviant behaviour correction. The psychological quest "The Hero's Journey" has been elaborated. Four ethnically meaningful archetypes have been created on the basis of neuropersonology of a deviant. In the beginning, they are socialized and then they change and re-stabilize in the process of the psychological quest. The goal of the quest is self-change and change of own beliefs through experiencing the journey throughout the outer and inner world in the course of the game. Testing of the psychological quest showed that participation in the psychological quest results in the shift of activity from the right to the left hemisphere, what is common for happy people. In addition, after the psychological quest its participants have acquired deviances-control skills, formed thinking culture, become self-contained, happy, decisive and ready to face challenges, their psychological competence in everyday and professional life increased.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Сергій Дмитрович

2. Maksymenko Serhii Dmytrovych

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозгова Галина Петрівна

2. Мозгова Галина Петрівна

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Євген Миколайович

2. Харченко Євген Миколайович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвинчук Леся Михайлівна

2. Литвинчук Леся Михайлівна

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваль Ірина Андріївна

2. Коваль Ірина Андріївна

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Чепелєва Наталія Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Чепелєва Наталія Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.